

SYNDEFALLET

Bakgrunnsstoff *1 Mos 1-3; Rom 3,9–18; 5,10-21; 6,16; 2 Pet 2,19.*

Minnevers “Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?” (Rom 7,24).

Hovedtanke Å se på fallet og dets redselsfulle følger for menneskeheten.

Ukeoversikt Når man bruker ordet “fall” om dette at mennesket mistet sin frihet på grunn av Adam og Evas synd, innebærer det at synden førte oss ned på et lavere nivå – i dette tilfellet fra et høyt moralsk og åndelig plan og ned på et plan preget av fordervelse, undertrykkelse og slaveri.

Det er mye omkring fallet i Eden som vi ikke kjenner til, men Bibelen sier oss nok til at vi forstår at det skjedde noe som ikke bare skadet menneskets natur, men også selve kloden. Følgen av fallet er ikke noe å rope hurra for. I virkeligheten ville alt vært håpløst hvis det ikke hadde vært for forsoningen i Kristus. Men vi trenger likevel å se hva som skjedde med oss, for det er først når vi ser oss selv som vi virkelig er at korsets storhet vil stå klart for oss i all sin skjønnhet og frelsende kraft.

SØNDAG

Opprøret i hagen

Hvilket bibelsk grunnlag finner du i 1. Mosebok 1–3 for tanken om at Adam og Eva gjorde opprør mot Gud? (se, for eksempel 1 Mos 2,16.17; 3,2.3, 6.)

Ordet opprør blir ikke brukt om Adam og Evas synd i 1. Mosebok 1–3, men tanken er likevel til stede. Ikke nok med at de brøt et bud gitt av Gud selv, men i prosessen byttet de side. Eva hørte på fiendens argumenter og syntes de var rimeligere enn det Gud uttrykkelig hadde sagt. Hun kom fram til at Guds bud la for store begrensninger på dem og at hun måtte hevde sin uavhengighet av skaperen om hun skulle oppfylle sitt potensial. Dette var opprør. Adam lyttet til sin kone i stedet for Guds stemme, og han sluttet seg til hennes opprør.

Hva er noen av syndens umiddelbare følger, især når man ser på den som opprør mot Gud? Jes 59,2; sammenlign med 1 Mos 3,23.24.

Adam og Evas opprør satte en stopper for det nære forholdet de hadde hatt til Gud. Opprøret var av en slik natur at det ikke bare forstyrret deres gudsførelse, men også forholdet til hverandre. Skam ble en følge av opprøret mot Gud der det skulle vært gjensidig kjærlighet og engasjement (1 Mos 3,7). Deres forhold til hverandre var ikke lenger preget av harmoni (vers 12). Dette opprøret førte først og fremst til deres atskillelse fra Gud. Nå fikk de inntrykket av at Gud var en de hadde grunn til å frykte, en som de måtte gjemme seg for (vers 8–10). Gud og mennes-

kene sto ikke lenger sammen i kjærlighet og harmoni. Det var behov for en forsoning.

Til ettertanke **Hvordan har du opplevd syndens innvirkning på ditt forhold til Gud og andre mennesker? Hvordan gjenspeiler din erfaring de prinsippene du finner her i 1. Mosebok?**

MANDAG

Syndens slaver

Hva gjør synden med synderne, ifølge 2 Peter 2,19 og Romerne 6,16?

Det hender at Paulus personifiserer synden som en tyrann for å vise dens makt til å ødelegge. Den “kom på grunn av ett menneske” (*Rom 5,12*), hersker over mennesket i døden (*Rom 5,21; 6,12*), bedrar (*Rom 7,11*), bor i mennesker (*vers 17*), slavebinder (*Rom 6,20*) og fører til død (*Rom 7,13*). Adam og Evas synd var unik i dette at den førte til at alt ble lagt inn under syndens ødeleggende makt. Satan ble denne verdens fyrste (*Joh 12,31; 14,30*). I sin tørst etter frihet byttet Adam og Eva ut Guds herredømme mot Satans slaveri og ødeleggende herredømme. Synden ble en altomfattende allmakt som mennesket i seg selv ikke har vært i stand til å unnsnippe (*Rom 5,12*).

Hva har ifølge Romerne 3,9–18 vært menneskets situasjon under syndens herredømme?

Paulus lærer også at Adam og Evas fall førte naturen inn under syndens makt: For det som er skapt, ble lagt under forgjengelighet, ikke frivillig, men på grunn av ham som gjorde det slik” (*Rom 8,20*). Syndens ødeleggelser nådde Guds skaperverk her

på denne kloden. “Lagt under” viser at naturen er underlagt en makt som har berøvet den dens opprinnelige skjønnhet og mening. Dette skyldes ikke noe den selv hadde gjort, men noe annet: syndens innmarsj (*Rom 5,12*). Naturen er nå “lagt under forgjengelighet”. Ordet forgjengelighet innebærer her meningsløshet og tomhet. I *Ef 4,17* er det samme ordet brukt, ikke for å skildre naturen, men enkeltmennesker som uten Kristus lever “i sitt sinns tomhet” (*Ef 4,17, 1930*).

Poenget er at naturen, ikke bare mennesket, er blitt fordervet av synden. Det man trengte var en kraft utenfra som kunne gjenløse den falne verden. Dette skulle skje i Kristus.

Til ettertanke **Forsøk å forestille deg hvordan denne verden ville vært om den ikke hadde falt. Hvor forskjellig fra nå ville den ha vært? Hvor forskjellig ville vårt liv vært? Hva burde denne forskjellen lære oss om syndens ødeleggende makt?**

TIRSDAG

Åndelig død

Synden skadet menneskets sjeloliv. De moralske og åndelige verdiene som styrte Guds univers styrer ikke lenger menneskehjertet. Menneskene vet at noe er galt, og de skulle ønske at man kunne gjøre noe med det. Av og til forsøker de å gjøre det som er godt og rett, men oppdager bare at “det mennesker av naturen trakter etter, fører til død... Det menneskene av naturen trakter etter, betyr fiendskap mot Gud, for vår onde natur bøyer seg ikke for Guds lov, ja, den kan ikke gjøre det” (*Rom 8,6,7*).

Menneskenaturen er svak, både moralsk og åndelig. Mennesker klarer ikke å motstå syndens makt, og derfor er det synd og ondskap overalt hvor man finner mennesker. Dette fenomenet er så universelt at “det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste” (*Rom 3,10*). Synden er menneskenaturens tilstand når den er fremmed for Gud. På grunn av fallet er menneskehjertet “mer fullt av svik enn noe annet, det kan ikke leges. Hvem skjønner seg på det?” (*Jer 17,9*). “Hjertet” oppfattes i

Bibelen som sete for menneskets vilje og intellekt og blir nå skildret som i bunn og grunn bedragersk, lumsk og upålitelig.

Mennesket er nesten ute av stand til fullt ut å forstå sitt innfløkte indre vesen og kan ikke av seg selv leve et verdig liv (*Fork 9,3*). Det lever i strid med sitt dypere selv, i frykt og ensomhet og kjemper mot seg selv for å gjøre det som er rett, men ofte finner det at det ikke makter det (*Gal 5,17*). Det kan ikke helt forstå seg selv eller den verden de lever i. Dermed lever det også i mørke når det gjelder Gud (*Rom 1,21–25*). Denne indre fordervelsen gir seg uttrykk i syndige handlinger mot andre og mot Gud (*Matt 15,19*).

Syndens fordervende makt kjenner ingen grenser. Det er bare Gud som kan sette grenser for dens nedbrytende innflytelse og til slutt fjerne den fra universet. Når det i det hele tatt var noe godt igjen på kloden etter fallet, skyldtes det at Gud ikke tillot at Satan fikk full kontroll. Til kvinnen som representant for menneskeheten og til slangen, som var uttrykk for ondskapens krefter, sa Gud: “Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen” (*1 Mos 3,15*). De skulle ikke leve fredelig sammen i et forhold der den ene skulle ha full kontroll over den andre. Mennesket fikk et snev av frihet slik at de, hvis de selv ønsket det, kunne hate det onde og velge livet. Guds beslutning om å gripe inn i menneskets knipe gjorde det mulig for ham å begrense syndens fordervende makt.

Mennesket trenger en vei ut av det fryktelige uføret som syndens hadde ført med seg.

Til ettertanke Slå opp til de versene som er nevnt i dagens avsnitt. Hvordan burde disse tekstene gi deg en bedre forståelse av ditt behov for en frelser?

ONSDAG

Fysisk død og evig død

Guds ord til Adam om at “den dagen du spiser av det, skal du dø” viser at døden er følgen av opprøret mot Gud. Død og synd kan ikke skilles. Denne døden er ikke bare åndelig, den skildrer også syndernes fysiske og evige død. På grunn av forbindelsen med synden er ikke synden bare et biologisk fenomen, men en fryktelig erkjennelse av vår evige atskillelse fra livets kilde - en atskillelse som fører til evig utslettelse. I alle sine uttrykksformer er døden som synden, universell og uunngåelig (*Rom 5,12; Hebr 9,27*). Da synden kom inn i verden, ble mennesket en truet art som var i ferd med å forsvinne fra universet. Guds skaperverk på vår klode, både menneskene og alt annet, var på vei til tilintetgjørelsen.

Les Romerne 5,10–21. Hvordan kom døden inn i verden? Hva var skyld i den? Hva er vår eneste utvei?

Død og lidelse kom sammen inn i verden som en følge av synden. Ingen som er født og oppvokst her i verden unngår lidelse og smerte. Kanskje kan vi ikke sette ord på lidelsen, men vi kjenner den av erfaring. I Bibelen later det til at det er en sammenheng mellom vår tilstand som syndere og smerte og lidelse. Døden er så mektig at den berører oss gjennom den fysiske, følelsesmessige og psykologiske smerten som sykdom, usikkerhet og frykt skaper. Dermed reduseres vår livskvalitet og vi blir nedstemte.

Sykdom, som er en av syndens følger, blir omtalt som det å komme “dødsriket nær”, som å bli regnet “blant dem som steg ned i graven” (*Sal 88,4.5*). Døden trenger seg innpå fordi den er direkte forbundet med syndens fenomen. Menneskene trengte noen som kunne gi dem liv ved å dø i deres sted og ikke bare sette dem fri fra synden, men også fra smerte, lidelse og død.

Til ettertanke Hva har du lært av dine egne møter med døden, enten din egen forestående død eller at du har sett andre dø? Hva er det ved døden som burde vise oss vår egen absolutte hjelpeløshet? Hvordan kan vi bruke dødens virkelighet til å komme Gud nærmere?

TORSDAG**Guds reaksjon på menneskets synd**

Les 1. Mosebok 3,8–13. Hvordan henvendte Gud seg til Adam og Eva etter at de hadde syndet? Hvorfor stilte han dem det spørsmålet han gjorde?

Gud henvendte seg til dem for sammen med dem å se på den forbrytelsen de hadde begått og for å dømme den. Ved en domsprosess der spørsmål ble stilt og svar ble gitt, ville Gud at de skulle innse at de faktisk var skyldige og at deres opprør var uberettiget. Resultatet var atskillelse fra Gud, idet de ble vist bort fra Edens hage.

Hvordan reagerer Gud på synd? Ef 5,6. Hvordan skal vi forstå dette med Guds vrede?

Det er flere ting vi skal huske på når vi snakker om Guds vrede. For det første er ikke menneskers sinne noe godt utgangspunkt for å forstå Guds vrede. Vårt sinne er ofte urimelig og skadelig. Guds vrede er ikke et utslag av synd og den er i første rekke et utgangspunkt for legedom (*Hebr 12,6, Åp 20,15–21,1*). For det

andre viser Guds vrede mot menneskets synd at han tar oss alvorlig, at han ikke ignorerer oss, ikke engang når vi gjør opprør. Ignorerer vi folk, kan det være et uttrykk for manglende respekt, eller til og med likegyldighet. Han reagerer på vår synd, og dermed sier Gud oss at vi er viktige for ham. For det tredje er ikke Guds vrede et evig kjennetegn på Gud, men hans reaksjon på syndens og det ondes nærvær. Det er alltid en grunn til den – synden fremprovoserer den (5 Mos 4,24.25). Derfor er hans vrede kortvarig, men hans kjærlighet varer evig (Jes 54,8).

På grunn av synden trengte vi en som kunne fri oss fra “vreden som kommer” (1 Tess 1,10).

Til ettertanke **Ville ikke du bli sint hvis du elsker noen og ser at de har det ondt? Hvordan kan denne parallellen hjelpe oss å forstå hva Guds vrede innebærer?**

FREDAG

Videre studium

Synd og atskillelse fra Gud:

“Kristus visste at Adam, med sine store fordeler, kunne ha motstått Satans fristelser og beseiret ham i Edens hage. Han visste også at det etter Eden, med atskillelsen fra Guds kjærlighet og lys, ikke var mulig for mennesket i egen kraft å motstå Satans fristelser.” – *Maranatha*, side 224.

Synd og mangel på harmoni:

“Da Adam brøt Guds bud, ble han sin egen lov. Ulydigheten førte ham i slaveri. Dermed kom et disharmonisk element, som hadde sitt opphav i egenkjærlighet, inn i menneskets liv. Det var ikke lenger harmoni mellom menneskets vilje og Guds vilje. Adam hadde gjort felles sak med illojale krefter og egenviljen fikk herske.” – *Signs of the Times*, June 1900.

Synd og opprør i naturen:

“Adam hadde stått som en konge blant de laverestående skap-

ningene..., men da han brøt budet, mistet han dette herredømmet. Han hadde sluppet til opprørets ånd, og den bredte seg til hele dyreriket. Det var således ikke bare i menneskets liv, men i dyrenes natur, i trærne i skogen og gresset på marken, ja, selv i pusten han trakk inn, at den triste kunnskapen om det onde fikk fotfeste.” – *God’s Amazing Grace*, side 41.

Spørsmål til drøftelse

- 1. Nesten alle kan se at ikke alt er som det burde være i vår verden. Vi kristne tror at det er slik på grunn av synden og syndefallet. Men det er noen som ikke tror på noe syndefall, eller synd, for den saks skyld. Hvordan forklarer de at verden er som den er? Hva er noen av de forklaringene folk bruker? Hvordan ville for eksempel en tilhenger av utviklingslæren forklare vår tilstand? Hva er disse andre synspunktene, og hva har du å si til dem?**
- 2. Du ser utvilsomt syndens fryktelige følger overalt omkring deg. Hva kan vi gjøre for å begrense skaden så mye som mulig, selv om vi ikke kan utrydde synden eller dens følger i verden her og nå? Hva kan du og din menighet gjøre for å begrense lidelsene?**
- 3. Hva er “åndelig død”? Hvordan kan man vite om man er åndelig død? Hvordan kan du hjelpe en som føler at han eller hun faktisk er åndelig død?**

Sammendrag

Syndefallet var et opprør mot Gud, og det førte til synderes åndelige, fysiske og evige død. Siden følgene var så ille, måtte det gjøres noe drastisk, for ellers ville håpet være ute for oss. Som vi skal se var korset det drastiske svaret på det problemet syndefallet hadde ført med seg.